

Årsrapport for forebyggende hjemmebesøg 2008

Indledning

Team for forebyggende hjemmebesøg har efter aftale med leder Dorte Olsen valgt at udarbejde en kort årsrapport for 2008. Rapporten indeholder konkrete tal og en beskrivelse af de forebyggende medarbejderes arbejdsområde.

Som bilag vedlægges konkrete eksempler, der er anonymiseret og skrevet i *kursiv*. Vi håber, de vil være med til at give et indblik i det forebyggende arbejde til ældre over 75 år.

Lovgrundlag

Lov nr. 1117 af 20. dec. 1995 med efterfølgende ændringer.

Ifølge lovgivningen skal kommunen tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle ældre over 75 år. Kommunen kan undtage den gruppe af borgere, der modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service.

Kommunen skal give tilbud om 2 årlige hjemmebesøg. Der må altså ikke gå mere end 6 måneder mellem tilbuddene til borgeren, hvis ikke andet er aftalt med borgeren.

Formål

Formålet med de forebyggende hjemmebesøg er at opprioritere den sundhedsfremmende og forebyggende indsats over for ældre, ved at yde råd og vejledning om aktiviteter og støttemuligheder med henblik på at bidrage til øget tryghed og trivsel. Rådgivning og vejledning af borgeren sker ud fra borgerens levevilkår, livssituation og livsstil.

Hvem kan modtage besøg

Alle borgere der er fyldt 75 år, som ikke modtager både praktisk og personlig hjælp, bor i plejebolig eller modtager sygepleje.

Antal besøg gennemført i 2008

I 2008 var der 3488 borgere over 75 år. Heraf skulle 2561 tilbydes besøg. De resterende borgere = 927, der modtager personlig og praktisk hjælp, sygepleje eller bor på plejecenter bliver ikke tilbudt besøg.

Der er i året tilbudt 3081 besøg.

Der er gennemført 1767 besøg.

Udover de tilbudte besøg, er der en gruppe ældre borgere indenfor målgruppen, der ringer ved behov og dermed får besøg udover de 2 årlige eller aftalte besøg.

Som et levn fra de gamle kommuner var der en gruppe borgere, der ikke tidligere havde fået tilbudt besøg. Denne opgave har i årets start haft en høj prioritet, og alle har nu fået tilbud om besøg.

Nye tiltag efter kommunesammenlægningen

Der er i både 2007 og 2008 afholdt fællesmøder for nye + 75-årige.

Der blev i 2008 inviteret 330 borgere til fællesmøder. 204 borgere deltog i møderne.

På møderne blev der orienteret om:

- De forebyggende besøgs historie
- Hvad er et forebyggende besøg
- Hvad samtalen kan indeholde
- Kalundborg kommunes service

Ligeledes vil der i starten af 2009 iværksættes et projekt, hvor der tilbydes blodtryk- og blodsukkermåling, når den forebyggende medarbejder er i hjemmet.

Indhold i besøgene

Fokus ved besøgene er forskelligt, da hvert besøg tager udgangspunkt i den ældres behov.

For at viden om sund levevis kan anvendes og viderebringes til borgeren på rette tidspunkt og på rette måde, skal der skabes en god kontakt til borgeren ved at skabe tillid. Forebyggelse og sundhedsfremme er derfor en længerevarende proces.

Som det fremgår af formålet består de forebyggende hjemmebesøg af både forebyggelse og sundhedsfremme. Der er tale om to forskellige fænomener, hvor mål og midler er forskellige, men hvor der er en indbyrdes sammenhæng, idet der bevidst tilstræbes at arbejde sundhedsfremmende i en forebyggende samtale.

I **sundhedsfremme** er målet først og fremmest at øge borgerens følelse af sammenhæng dvs. følelsen af begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed – eller med andre ord styrke borgerens livsmot, livsglæde, handleevne og fornemmelse af overskud i hverdagen. I samtalen fokuseres derfor først og fremmest på borgerens ressourcer og handlemuligheder for at prøve at mobilisere det overskud, der skal til for at klare dagligdagens og livets udfordringer som ældre. Opmærksomheden vendes fra sygdom og rettes mod sundhed.

I **forebyggelse** er målet at holde borgeren rask ved at undgå sygdom og ulykker. Her viderebringes relevant og aktuel sundhedsviden til borgeren, ud fra de observationer som medarbejderen gør, og ud fra de informationer som borgeren bidrager med. Her er det vigtigt at tillid og tryghed spiller ind, for at der kan udveksles brugbare informationer mellem parterne.

I samspil med borgeren kan der henvises til følgende områder:

- Visitation til praktisk og personlig hjælp
- Ergoterapeutisk sagsbehandling, hjælpemidler og boligændringer
- Genoptræning og vedligeholdelsestræning
- Demens konsulent
- Andre konsulenter f.eks. diabetes og inkontinens
- Primærsygeplejerske
- Kommunikationscentret tale-høre-syn
- Besøgsven

- Egen læge (§ 205 i aftale mellem DADL og Sygesikringen)
- Speciallæge
- Sagsbehandler
- Madordning (såvel kommunale som private)
- Patientskole
- Omsorgstandpleje
- Diverse projekter f.eks. kost til underernærede ældre
- Blodtryk
- Blodsukker

Kommunikation

En stor del af det forebyggende arbejde er kommunikation, primært med den ældre borger der besøges, men også med pårørende og samarbejdspartnere.

Kommunikationen er mundtlig og kan følges op med skriftlig kommunikation i form af foldere og pjecer med information om udvalgte områder.

Der er i 2008 arbejdet med forskellige breve til borgeren.

- Første brev, hvor medarbejderen tager kontakt til borgeren
- Et efterfølgende brev, hvor borgeren tager kontakt til medarbejderen.
- Invitation til fællesmøder for nye + 75-årige.

I 2009 udgår Første brev og erstattes af et Datobrev, som indeholder dato og tidspunkt for medarbejderens besøg. Borgeren har mulighed for at afmelde besøget, hvis dette ikke ønskes.

Forskning viser, at den bedste kontakt opnås ved netop denne henvendelsesform de første 2-3 gange.

Medarbejderne

En vigtig forudsætning for at besøgene lever op til intentionen om at kunne tilbyde ældre forebyggende og sundhedsfremmende besøg, er at medarbejderne, der udfører disse besøg, er kvalificerede til opgaven.

Det betyder, at medarbejderne løbende skal holdes ajour med hvilke ydelser, der er i kommunen, som der kan henvises til.

Der er ikke lovkrav til en bestemt basisuddannelse for at kunne varetage funktionen, men praksis viser, at det er vigtigt med minimum en mellemlang sundhedsrelateret videregående uddannelse. Et væsentligt kriterium er, at den forebyggende medarbejder er egnet til at vejlede om sundhedsfremmende aktiviteter og kan indgå i en generel dialog om trivsel, dagligdags aktivitet, socialt netværk mv.

Da tilbud i kommunen, såvel som samfundet generelt ofte ændres, skal medarbejderne have mulighed for at holde sig ajour med de til enhver tid gældende tilbud.

Der er i gruppen af forebyggende medarbejdere ansat 6 personer svarende til 205 timer.

Der har i 11 mdr. af 2008 været en langtidssygemeldt medarbejder.

Desuden var 4 medarbejdere i længerevarende sygeplejekonflikt der forløb over 8 uger i foråret.

Medarbejdernes uddannelsesmæssige baggrund:

- Sygeplejerske (Alle)
- Master i Public health (1medarbejder)
- Diplom i ledelse og uddannelse (3 medarbejdere)
- Diplom i sundhedsfremme og forebyggelse (2medarbejder)
- Visitator (2 medarbejdere)
- Voksenpædagogisk uddannelse (1 medarbejdere)

Medarbejderne har i løbet af året deltaget i følgende:

- Årskursus for forebyggende hjemmebesøg 2 dage.(1 medarbejder)
- Diverse kurser i care omsorgssystem. (Alle medarbejdere)
- Regionens temadag for forebyggende medarbejdere. (Alle medarbejdere)
- Sundhedsmessen. (Alle medarbejdere)

Bilag 1:

En borger ringer for at fortælle, at hendes mand er død, og at hun gerne vil have et besøg, da det hele kører rundt for hende. Hun har flere børn, men synes det er svært at tale med dem, da de også er i sorg. Hun får tid til at fortælle om forløbet, der har været langt og plaget af flere indlæggelser. Efter samtalen er hun meget lettet og fortæller, at det er første gang, en har lyttet til hele forløbet. Der kan nu tages hul på alle de spørgsmål, der har hobet sig op. Kan hun blive boende i huset, eller søge en lejlighed? Kan hun klare at vedligeholde huset og haven, hvis hun bliver boende? Hvad med hendes pension og evt. tillæg - går det af sig selv, og hvor kan hun henvende sig?

Vi får også en snak om de bekymringer, der er for fremtiden ved at være alene. Om frygten for ensomhed og det at blive klar til at mødes med andre igen.

Da besøget rundes af, er borgen taknemmelig for, at der har været tid og rum til en samtale, der har sat nogle ting på plads. Det aftales, at borgeren kontaktes igen om 1 måned.

Fru Y er tilflytter. Hun tilbydes sit første besøg i vores kommune. Hun har 3 børn, som alle bor langt væk. Hun kender ikke lokalområdet og føler sig noget isoleret. Hun har slidgigt i sine knæ, dette begrænser hendes fysiske udfoldelser. Hun er meget kreativ og vil gerne i gang med nogle aktiviteter samt lære andre i området at kende.

Hun foreslås, at gå på centret, der ligger tæt på og deltage i gymnastik en gang om ugen sammen med andre. Holdet planlægger selv deres gymnastik program ud fra Cd'er med Helle Godtved eller Lisbeth Dahl. Efter en times træning hygger de sig med kaffe og socialt samvær.

Desuden foreslås hun den lokale husflidsforening, så hun kan bruge sine kreative evner samt lære andre lokale at kende. Hun foreslås den lokale husflidsforening frem for ældrecentret, da hun selv er i stand til, at udfører de kreative tiltag hun måtte have lyst til, samt hun her lærer en bredere del af befolkningen at kende.

Ved besøg et ½ år senere, mødes den forebyggende medarbejder af en borger, der er glad og tilfreds. Hun kommer fast til gymnastik hver mandag og i husflidsforeningen 2 gange om ugen.

Hun har skabt sig et nyt netværk.

Hr. Z har ofte smerter i sine knæ på grund af gigt. Da den forebyggende medarbejder spørger til, om han tager smertestillende medicin, tager han både et glas Panodil og et glas Pinex frem. Han fortæller, at han tager 2 stk. af hvert præparat. 3-4 gange dgl. Han forklares, at det er det samme præparat, og han højst må tage 8 stk. om dagen. Hr. Z opfordres til at kontakte sin læge, da misforståelsen har stået på et stykke tid.

Hr. P skal have besøg for første gang, og skal kontaktes inden for 14 dage efter, at brevet er sendt ud. Da forebyggende medarbejder ringer, fortæller Hr. P at han gerne vil have besøg, men han er lige flyttet, og han kan ikke huske, hvor han er flyttet hen. Han kan til gengæld huske, hvor han har boet før, og at der er en nabo, som er hans eneste netværk, der kan oplyse hans nye adresse. Det store opklaringsarbejde går i gang, og der findes frem til naboen, der kan oplyse ny adresse, samt at Hr.P. gennem den sidste tid er blevet mere konfus. Den forebyggende medarbejder vælger efter accept fra Hr. P, at invitere demens sygeplejersken med.

Hjemmet fremstår rodet og uoverskueligt, og det står tydeligt klart, at her er en opgave for den medbragte demens sygeplejerske, der straks går i gang med kontakt til egen læge for udredning, samt kontakt til hjemmeplejen med henblik på visitation til rengøring og madordning.